

ρους οίκιας, διηρημένας εἰς δωμάτια προωρισμένα διὰ κατοικίαν φοιτητῶν, καὶ νὰ κερδοσκοπήσωσιν ἐπ' αὐτῶν ὀλιγωτέρον ἀπὸ ὅ,τι κερδοσκοποῦν οἱ ἰδιοκτῆται τῶν οἰκιῶν τῶν χρησιμευστῶν πρὸς κατοικίαν οἰκογενειῶν, διότι ἂν ἀποτεινωμέν πρὸς τὴν Κυβέρνησιν τὴν παράκλησιν ταύτην θὰ θεωρηθῶμεν γελοιοὶ, ζητοῦντες ψύλλους ἢ τ' ἄγερα καὶ ὑπὲρ ἄγαν προβλεπτικοί.

•

ΗΛΕΚΤΡΙΚΗ ΕΚΘΕΣΙΣ

Κάτω αἱ νύκτες! — Ἠλεκτρισμός καὶ γυναῖκες. — Ἀνατολικά κάλλη — Ἀὐγὰ καὶ τσάι με ἠλεκτρισμόν. — Ὅχι πλέον ποδοκούνημα εἰς τὴν ραπτομηχανήν. — Ἠλεκτρικὸν τουφέκι. — Ἠλεκτρικὴ ἄκατος.

Τὸ πλεῖστον μέρος τῶν βιενναίων φύλλων ἐνασχολοῦνται μὲ τὰ θαυμάσια τῆς Διεθνοῦς Ἠλεκτρικῆς Ἐκθέσεως, περὶ ἧς ἀξίζει τὸν κόπον νομίζομεν κάπου κάπου νὰ ἐροχλωμεν καὶ τοὺς Ἕλληνας ἀναγνώστας μας. Διότι εἶνε ἐνόχλησις τὸ νὰ βλέπη τις τὰς ἐφημερίδας νὰ ἀνακατόνωνται καὶ εἰς αὐτὰ τὰ πράγματα, κάμνουςαι τὰς εὐαισθήτους ἀναγλωστρίας πραγματικῶς νὰ ἀνακατόνωται.

Καὶ ὅμως, Κυρίαί μου, τί θὰ εἶπητε, ὅταν σὰς εἴπωμεν, ὅτι ὁ Ἠλεκτρισμός εἶνε ἓνα πρᾶγμα, τὸ ὁποῖον ἀφορᾷ τὰ σαλόνια σας; διότι οἱ ἐργάται αὐτοῦ ἀγωνίζονται πῶς νὰ διανεύωσι τὸ ἀσημένιο φῶς των εἰς τὰς γωνίας τῶν αἰθουσῶν σας; εἶνε κάτι τι με τὸ ὁποῖον θάχετε νὰ κάμετε ἐντὸς ὀλίγου, ὅταν ταξιδεύετε, χωρὶς καπνοὺς καὶ βρῶμα, μόνον με κουδουνάκια; εἶνε κάτι τι τὸ ὁποῖον θ' ἀντικαταστήσῃ τὸ δυσῶδες πετρέλαιον καὶ τὸ δαπανηρὸν γκαζ εἰς τὰς οἰκίας σας καὶ θὰ ἔχητε μικραῖς ἠλεκτρικαῖς λαμπίτσαις εἰς τὰ τραπέζια σας; εἶνε κάτι τι τὸ ὁποῖον θὰ αἰσθανθῆτε καὶ ἐντὸς τῶν εὐωδιαζόντων χειλέων σας, τὰ ὁποῖα ἴσως διὰ τοῦτο

καταντήσουν ἠλεκτριώτερα, διότι ἰδοὺ ὁ ὀδοντοῖατρος Χίλισερ ἐφήρμωσε τὸν ἠλεκτρισμόν εἰς τὴν ὀδοντοῖατρικὴν πρᾶξιν ὥστε δὲν θὰ ἔχητε νὰ ὑποφέρητε πλέον ἀπὸ Ἄγα βενν καὶ Μπρέλλην; ἐπὶ τέλους εἶνε κάτι τι ὁ ἠλεκτρισμός, ὅστις θὰ λάβῃ με τὸν καιρὸν ὑπὸ τὴν ἐξουσίαν του ὅλον τὸ νευρικόν σας σύστημα; ὁ καλλίτερος ψυχίατρος θ' ἀποδειχθῇ ὄχι ὁ ἐν Κωνσταντινουπόλει φίλος μας κ. Σίμων Ἀποστολίδης, μολονότι οὐδὲν τούτου ἠλεκτριώτερον ἦν, ἀλλ' αὐτὸς ὁ κύριος Ἠλεκτρισμός. Ἰδοὺ τόσοι λόγοι, διὰ ν' ἀρχίσωμεν ἀπὸ τοῦδε νὰ τὸν εἰσαγάγωμεν εἰς τὸ σπῆτί μας. Καὶ πρὸς τοῦτο τὸ μόνον μέσον νὰ ἐπισκεπτώμεθα ἐνίοτε τὴν Διεθνή ἐν Βιέννῃ Ἠλεκτρικὴν Ἐκθεσιν.

* *

Καθ' ὅλα τὰ φαινόμενα ἡ Ἐκθεσις αὕτη εἶνε ἡ πλουσιωτάτη ὅλων τῶν προκατόχων τῆς, περιλαμβάνουσα τὴν περιεκτικωτέραν καὶ ἐντελεστῆραν μέχρι τοῦδε εἰκόνα τῆς ἐνεστώσης καταστάσεως τοῦ ἠλεκτρισμοῦ ἐν σχέσει με τὰ νεώτατα καὶ σπουδαιότατα ἀποτελέσματα τῶν ἐπιστημονικῶν ἐκστρατειῶν ἐν τῇ ἠλεκτρικῇ πεδίῳ. Βεβαίως τὰ ἀντικείμενα τοῦ ἠλεκτρισμοῦ εἶνε ὀλίγα: μηχαναὶ καὶ ἐργαλεῖα μεταβιαστικὰ δυνάμεως, φωτισμός, τηλέφωνον καὶ τηλέγραφος. Ἡ ποικιλία τῶν λυσιῶν ἐκθέσεων, τῶν Βιομηχανικῶν, λείπει καὶ τὰ δικὰ μας τὰ Ὀλύμπια θὰ ἦσαν ποικιλιώτερα τῆς Διεθνοῦς Ἠλεκτρικῆς ἐκθέσεως; ἀλλ' ἐν τοῖς ὀλίγοις τούτοις ποῖα ἐπιστημονικὴ ἤβη θάλλει, στεφομένη ὑπὸ χυρσῶν καὶ ἀργυρίας ἀκτίνων καὶ ποῖοι ὀρίζοντες μελλούσης θαυμαστῆς ἐργασίας γλυκοχαράζουν ἐκεῖ. Ἄν ἦνε φῶς ἡ ζωὴ, ὁ ἠλεκτρισμός βεβαίως θὰ διπλασιάσῃ αὐτήν. Ὅ,τι ἀπωθεῖ τὰς νύκτας, τὸ κερδαίνει ἡ ζωὴ. Ὅ,τι αὐξάνει τὴν δύναμιν, τὸ κερδαίνει ἡ ζωὴ. Διὰ τοῦ ἠλεκτρισμοῦ ταχύτερον θὰ ζῶμεν, ἀλλ' ἴσως καὶ ταχύτερον θ' ἀποθνήσκωμεν. Κέρδος καὶ τὸ ἐν κέρδος καὶ τὸ ἄλλο.

— Ὅχι, ὄχι!

Ὁ νεανίας ἠνωρθῶθη με ὀφθαλμοὺς ἀπαστράπτοντας λάμψεις, ὑπερήφανος.

— Ὁ θάνατος ἀποπλύνει τὰ πάντα, ἀνέκραξε διὰ φωνῆς ἠχηρᾶς, ὡς ἡ τῆς σάλπιγγος; διὰ τοῦ θανάτου ἀποφεύγει τις τὸ αἶσχος, τὸ ὄνειδος, τὸ ἀνάθεμα καὶ τὴν τιμωρίαν τῶν ἀνθρώπων! Ἐνθυμήθητε, πάτερ μου, ὅτι ἡ μήτηρ σας ἦτο σύζυγος ἐνός μαρκησίου Σαμαράνδ, τοῦ ὁποῖου τὸ σύμβολον ἦτο: Τὰ πάντα διὰ τὴν τιμὴν!... Τὰ πάντα διὰ τὴν τιμὴν, πάτερ μου. Ὁρεῖλομεν ν' ἀποθάνωμεν καὶ οἱ δύο.

— Καὶ οἱ δύο; ἐπνεύλαβεν ὁ βαρόνος.

— Μάλιστα, ὁμοῦ κατὰ τὴν αὐτὴν στιγμήν.

— Θέλεις νὰ φονευθῆς καὶ σύ; Διατί;

— Ἐπειδὴ, ὡς σεῖς, δὲν δύναμαι πλέον νὰ ζήσω.

— Ἀλλὰ σὺ, Ραούλ, δὲν εἶσαι ὑπὸ κατάραν!

— Ἡ πλήττουσα τὸν πτετέρα χεῖρ πλήττει καὶ τὸν υἱόν. Ἡ κηλί; τοῦ αἰσχος ἦτις ὑπάρχει ἐντετυπωμένη ἐπὶ τοῦ μετώπου σας εἶναι ἐπίσης; καὶ ἐπὶ τοῦ ἰδικοῦ μοῦ. Εἶμαι υἱός σας, ὀνομάζομαι Ραούλ Δεσιμαίς! Ἄ! βλέπετε, ἤξεύρω νὰ ὑπερασπίζωμαι τὴν τιμὴν μας!

Νομίζετε λοιπὸν ὅτι γνωρίζων ὅ,τι ἤξεύρω, δύναμαι νὰ βλέπω ἀκόμη τὸ φῶς τῆς ἡμέρας; Ἐγὼ νὰ περιφρονήσω τὰ βλέμματα τῶν τιμίων ἀνθρώπων! Νὰ με δεικνύωσι διὰ τοῦ δακτύλου καὶ ν' ἀκούω κατὰ τὴν διάβασίν μου νὰ λέγωσιν: Οὗτος εἶμαι ὁ υἱός ἐνός κλέπτου καὶ ὀλοφόνου!

Οὐδέποτε, οὐδέποτε! Δὲν δύναμαι πλέον νὰ εἶμαι ἀξιωματικὸς τοῦ γαλλικοῦ στρατοῦ, δὲν ἔχω πλέον τὸ δικαίωμα νὰ φέρω τὴν στρατιωτικὴν στολήν καὶ τὴν σπάθην. Πρὸς ποῖον λοιπὸν θὰ τολμήσω νὰ τείνω τὴν χεῖρα; Ποῖος θὰ θελήσῃ νὰ με ὀνομάσῃ φίλον του;

Μὲ σύρετε κατόπιν σας ἐν τῇ σκοτεινῇ ἀβύσσῳ ἢ ἀνωρίζετε πρὸ τῶν ποδῶν σας... Ὁ θάνατος, πάτερ μου, ὁ θάνατος!

Ὁ βαρόνος ἤρξατο τρέμων, ὡς καὶ πρὸ μιᾶς ὥρας ἐν τῇ οἰκίᾳ τοῦ κ. Πέδρο Κάστορα, ἐνώπιον τοῦ μαρκησίου Σαμαράνδ.

Ἀφοῦ πρὸς στιγμήν ἔστη, ὅπως ἀναπνεύσῃ, ὁ Ραούλ ἐξηκολούθησεν.

— Ἄλλ' ὁ καιρὸς ἐπείγει καὶ δὲν ἐνεργοῦμεν. Τὸ δωμάτιον τοῦτο, πάτερ μου, κατεῖχον ἐγὼ ἄλλοτε. Ὑπάρχουσιν ἐν τῷ σύρτῃ τοῦ ἐπίπλου τούτου, ἐὰν δὲν ἐλάβετε ταῦτα, δύο πιστόλια σκοποβολῆς, ἀρχαίου συστήματος, πυρίτις, σφαῖραι καὶ καψούλια.

Καὶ ἐνῶ ὠμίλει ὁ νεανίας εἶχεν ἀνοίξει τὸν σύρτην,

— Ἄ! εἶπεν.

Ὁ βαρόνος δὲν εἶχε θέσει τὴν χεῖρα ἐπὶ τῶν ἀντικειμένων, ὁ δὲ Ραούλ ἀνεῦρεν ἐν τῷ σύρτῃ ὅ,τι εἶχεν ἀφήσει ἐκεῖ, ἔλαβε τὰ πιστόλια καὶ τὰ ἀπαιτούμενα πρὸς πλήρωσιν αὐτῶν καὶ ἔθεσεν ἐπὶ μονοποδίου τραπέζης.

(ἀκολουθεῖ)

Ὁ ἠλεκτρισμὸς ἐξιδανίκευσε τὸ φῶς· καὶ τὸ φῶς αὐτὸ πάλιν ἐξιδανίκευσε ὅλα τὰ ἐπὶ γῆς ἀντικείμενα. Ἐν τῇ ἐκθέσει ὑπάρχει τὸ *Ἀνατολικὸν Περίπτερον*, πῆλρες ταπήτων, κεντημάτων, καὶ τεχνουργημάτων ἐκ τῶν περάτων τῆς Ἀνατολῆς. Ὁ φωτισμὸς αὐτοῦ εἶνε τοιοῦτος, ὥστε ὅλα τὰ ἀνατολικά κομψουργήματα παρουσιάζονται εἰς τὸν ὀφθαλμὸν ὄνειρούφαντα.

Ὅτι κατωρθώθη διὰ τὸν φωτισμὸν τῶν θεάτρων εἶνε ἀπίστευτον. Συνεδύασαν ἀκόμη ἐν μιᾷ καὶ τῇ αὐτῇ λυχνία τὸ ἀερίοφως καὶ τὸ ἠλεκτρόφως καὶ ὁ ὀφθαλμὸς πλέον πλέει ἐπὶ χρυσοῦ καὶ ἀργύρου, δι' οὗ γινόμεθα ἢ μᾶλλον βλεπούμεθα ὅλοι πλούσιοι.

Ἐν τῇ ἐκθέσει ἔνα ἐκτιμηθῆ ὁ ἠλεκτρικὸς φωτισμὸς, ἔπρεπε νὰ προσέλθῃ ἐπίκουρος ἢ ἀρχιτεκτονικῆ. Οὕτω ἕκαστος βιομηχανικὸς οἶκος ἐν τῇ ἠλεκτροτεχνικῇ ἔχει νὰ ἐπιδείξῃ καὶ ἴδια ἀρχιτεκτονικὰ κάλλι, ἐφ' ὧν πίπτει ὁ φωτισμὸς τοῦ ἀναδεικνύει καὶ ἀναδεικνύεται, ὡς Ῥωμαῖος τὴν Ἰουλιαν κατασπαζόμενος. Ὁ οἶκος Γκρός προσήρμοσε τοὺς ἠλεκτρικοὺς τοῦ λύχνου ἐντὸς πλουσιωτάτης αἰθούσης κεκοσμημένης ὑπὸ βενετικῶν κατόπτρων· ὁ Κλέμπερ εἰς αἰθουσαν Κυριῶν κατὰ ρυθμὸν ἀναγεννήσεως μετὰ ἀνατολικῶν ἐπιπλων, ὁ Μπαμπερζέ κοιτῶνα ἐκ ρυθμοῦ γαλλικῆς ἀναγεννήσεως, καὶ ἡ Ζάραῦ αἰθουσαν Κυριῶν μετὰ φανταστικῆς φιλοτεχνήσεως ρυθμοῦ ροκοκό. Ἄλλα δεικνύουσιν αὐλικούς θαλάμους καὶ ἀντιθαλάμους, σφαιριστήρια, ἐστιατόρια ἐκ ξύλου δρυός, κλπ. κλπ.

Πλὴν τούτων πάντων ὑπάρχουν αἱ καλλιτεχνικαὶ λεγόμεναι αἰθουσαι, πλήρεις εἰκόνων, πλήρεις ἀγαλμάτων, διότι σκοπὸς τῆς Ἐκθέσεως εἶνε νὰ δείξῃ τὰ διάφορα ἀποτελέσματα τοῦ ἠλεκτρικοῦ φωτισμοῦ ἐπὶ τῶν διαφορῶν ἀναγκῶν, τμημάτων καὶ ἀντικειμένων τοῦ βίου· ποῖαν δὲ ἐπιρροὴν ἔχει ὁ φωτισμὸς ἐπὶ τῶν εἰκόνων, περιττὸν καὶ νὰ τὸ σημειώσωμεν. Ἡ καλλίστη εἰκὼν ἐν κακῷ φωτισμῷ παρουσιάζεται ὡς ξέπλυμα· παντοῦ ἢ ὀπτική καὶ μάλλις ἢ ὀπτική ἀπάτη· ἀφοῦ καὶ τὰ χρώματα εἶνε ἀπάτη· καὶ τὸ φῶς ἀπάτη· καὶ ἡ θερμότης ἀπάτη· ἀπάται ὅμως πολὺ σκληρὰ καὶ πολὺ πραγματικά. Ὁ φωτισμὸς τῶν καλλιτεχνικῶν αἰθουσῶν γίνεται ἀπὸ τοῦ ὀρόφου δι' ἀντανάκλασεως ἐπὶ τῶν ἐπὶ τῶν τοίχων εἰκόνων, ἐφ' ὧν ὁ φωτισμὸς θὰ ἐντείνεται, χωρὶς ὁ θεατὴς νὰ θαμβοῦται.

* *

Τὸ *Ἀνατολικὸν Περίπτερον* ἐφεκλείε ἰδιαζόντως τὴν προσοχὴν τοῦ ἐπισκεπτομένου τὴν Ἐκθεσιν. Ἡ θυμοτερπὴς φανταστικὴ κατασκευὴ του ὑπενθυμίζει τὰς ἀγροτικὰς ἐπαύσεις τῆς αἰγυπτιακῆς Φαγιούμ, ὅπου τὰ ὠραιότερα ρόδα καὶ αἱ ὠραιότεραι γυναῖκες φύονται· ὁ φαγιουμικὸς δὲ οὗτος ρυθμὸς εἶνε σύμπλεγμα ἀρχαίας αἰγυπτιακῆς κατοικίας, οἴκου ἀραβικοῦ, καὶ τοῦ ἱεροῦ τοῦ Κααβά. Ἀντὶ παραθύρων ἔχει πλαγίως ραγάδας, ὅθεν διὰ μέσου φύλλων φοινίκων εἰσδύουν ξανθὰ ἡλιακαὶ ἀκτίνες· ἀνωθεν δὲ ὑπάρχει ὁ θόλος, ἡ δροσιτικωτάτη αὕτη ὀροφή τοῦ μακαρίου Ἀραβος, ἐννοοῦντος ἐν δρόσῳ καὶ νευρικῇ γαλήνῃ νὰ δέεται καὶ ν' ἀναπαύεται· ὑπερθεν δὲ τῆς κορυφῆς τοῦ θόλου ὑψοῦται ἡ ἡμισέληνος. Τὰ παραθυρόφυλλα κοσμοῦνται ὑπὸ τῶν φύλλων τῆς ἀλόης, φυτοῦ ἀντιβασκανικοῦ παρὰ τοῖς Αἰγυπτίοις. Ἀντὶ δὲ ἀλεξικεραίνου μικρὸς κροκόδειλος φαίνεται κρεμασμένος, ὁ μόνος παρὰ τῆς σοφοῦ τοῦ Νεῖλου ἀληθῆς κεραυναγωγός. Κατ' ἀρχὰς βασιλεύει ἐντὸς ζαχαρένιο γλυκοχάραγμα ἀπὸ τοῦ ἀσθενῶς φωτίζοντος φωτοκλόβου. Διὰ μιᾶς ὁμως «Δεῦτε λάβετε φῶς μαγικόν» διὰ μα-

γείας διενεργεῖται, τελεῖται δὲ οὕτω γλυκεῖα φωτεινὴ ἀποκάλυψις τῶσαν παραδόξων τιμαλφῶν ἀντικειμένων, ὄπλων, κεντημάτων, ἀγγείων, ἐπίπλων, ταπήτων, σοφάδων, διβανίων, χιλίων ἄλλων ἀντικειμένων μουσείων. Αἱ γωνίαι φωτίζονται, αἱ μικραὶ ἀνατολικά θυρίδες ἀποκαλύπτονται, τὰ μυστηριώδη τῶν χαρσεῖων χωρίσματα ἀναπετάννυνται, τὰ ὄνειρα τῆς Ἀνατολῆς σαρκοποιοῦται καὶ ὀπτασία ἀνατολικῆς ἀγορᾶς διανοίγεται. Τὸ ἠλεκτρικὸν φῶς διανέμεται ὡς ἔαρ ἢ θέρος εἰς ἄνθη καὶ καρποὺς καὶ ὀπώρας. Ὅλα δὲ ὑπὸ μυστηριώδη δύναμιν τὴν προοπτικὴν ἀναπάλλουν ἐκεῖ τὰ ἄψυχα ὡς ἔμψυχα, τὰ τεχνουργήματα ὡς ἀλαβάστρινα στήθη δούλης ἀποκαλυπτομένης ὑπὸ τὰ φιλήματα τοῦ ἐραστοῦ τῆς καρδίας τῆς. Ἐδῶ ὁ ἱματισμὸς τοῦ πρίγκηπος Καμαρ-ἐλ-Ζεμάν, ἐκεῖ τὰ παντοφλίδια τῆς πρίγκηπισσῆς Βούδρ-ἐλ-Βοδούρ. Χρυσαὶ σελίδες τοῦ Δὸν Ζουάν πετώσιν ἐνταῦθα ὡς πτηνὰ ἐξωτικά καὶ πνεύματα ποιητῶν κατασκευάζουσι φωλεὰς καὶ προβάλλουσιν ὡς χρυσᾶ ῥάμφη ἀερίοφωτος. Ἐπὶ τῶν τοίχων κεντήματα κινεζικὰ, ἰαπωνικὰ καὶ προασιατικὰ, παραπετάσματα πολύτιμα χρυσοκέντητα, καλύμματα κινεζικὰ, ἐφ' ὧν ἡ ζωγραφικὴ βελόνη τῶν μοναδικῶν Κινέζων ἐκέντησεν ὄνειρα καὶ παρακρούσεις, καὶ ἐπὶ ὅλων αὐτῶν παίζουσαι αἱ δράκες τοῦ ἠλεκτρικοῦ φωτός ὡς γυμνὰ πονηρὰ ἀγγελουδία, ἐν ὀργίοις μιγνόμεναι καὶ διασπώμεναι, ἐρίζουσαι ἢ συναγελαζόμεναι, γελῶσαι ἢ συγκυλίόμεναι ἐν ἡδονῇ, ἐν χρυσῷ, ἐν ἀργύρῳ.

Β.

Δανεζόμεθα ἐκ τῆς Κλειοῦς τὴν περιγραφὴν τοῦ μέρους ὅπου τελεῖται ἡ Ἡλεκτρικὴ Ἐκθεσις :

»Ἡ ἐν τῷ παραδείσῳ τοῦ Πράτερ τῷ 1873 ἀντὶ 2,000, 000 φιορινίων ἀνεγερθεῖσα θόλος (Rotunde), τὸ ἀριστούργημα τοῦτο μηχανικῆς ἐπιστήμης καὶ ἀρχιτεκτονικῆς καλλονῆς, ὅπερ οὔτε ἐν Ἀμερικῇ, οὔτε ἐν Ἀγγλίᾳ ἢ Γαλλίᾳ ἔχει τι ἐφάμιλλον, ὠρίσθη παλαίστρα τῶν γενναίων ἀγώνων. Τοῦ καλλιτεχνικοῦ μνημεῖου αἱ διαστάσεις εἶνε τηλικαῦται, ὥστε ἐν αὐτῷ οἱ ἄνθρωποι φαίνονται πυγμαῖοι, οἱ τῶν παιανίζουσῶν μουσικῶν ἤχοι χαλεπῶς καὶ μόλις γίνονται ἀκουστοί, ἀσθενέστατα δὲ φέγγουσι καὶ τέλεον σβέννυνται ἐν βραχεῖᾳ ἀποστάσει αἱ τοῦ φωταερίου ἀκτίνες. Ἐπιτηδειοτάτη τούναντιον ὁμολογεῖται ἡ θόλος εἰς ἐκθέσεις ἠλεκτρικὰς καὶ διάδοσιν φωτός ἠλεκτρικοῦ, διότι δύο μόνον φωταυγείς ἐξ Ἀμερικῆς κῶνοι ἐπὶ τῆς ὑπερτάτης αὐτῆς κορυφῆς, οὕτως ἢ ἄλλως στρεφόμενοι, ὅτε μὲν θὰ καταυγάζωσι τὸν ἀμέτρητον ἐσωτερικὸν χῶρον, ὅτε δὲ ἐν βαθείᾳ νυκτὶ θὰ διαχέωσι φῶς ἡμερήσιον πλείω μίλια μακρὰν. Τρίτη λυχνία δεξιόθεν τῆς κορυφῆς, ἔχουσα δύναμιν φωτός 40,000 λαμπάδων, θὰ ἐπαργυρῇ πίδακα, ἐξ ἧς ἀναθρῶσκει ὕδωρ εἰς ὕψος ὀγδοήκοντα ποδῶν ἀπέναντι δὲ ταύτης δύο τόξα, τὸ μὲν ἐκ 30 λυχνιῶν μετὰ φωτιστικῆς δυνάμεως 4,000 λαμπάδων, τὸ δὲ ἐξ 120 λυχνιῶν μετὰ δυνάμεως 4,500 λαμπάδων, θὰ συμπληρώσιν τὸν ἐν τῷ ἐσωτερικῷ φωτισμόν. Ἡδὺ θέαμα θὰ ἦνε ὁ σύγχρονος φωτισμὸς ἐντὸς τῆς θόλου καὶ ἐκτὸς αὐτῆς ἅμα τῇ δύσει τοῦ ἡλίου, διότι καὶ τὰ περίξ κτίρια εἶνε μεστὰ μηχανικῶν φωτοβόλων. Κυρίως εἰπεῖν θὰ τελῆται καθ' ἑκάστην ἐπίδειξιν διττῇ τῆς μὲν ἡμέρας θὰ καταφαίνωνται τὰ θαύματα τῆς μεταδώσεως τῆς ἠλεκτρικῆς δυνάμεως, τῆς δὲ νυκτὸς τὰ ἀποτελέσματα τοῦ ἠλεκτρικοῦ φωτός. Ἐναγωνίως περιμένουσι καὶ ἐπιστήμονες καὶ ἄλλοι ἄνδρες πρακτικώτεροι νὰ ἐπίδωσι τὴν λύσιν μυρίων ἐπὶ τοῦ ἠλεκτρισμοῦ ἐκπερμένων ζητημάτων. Ἐνταῦθα πρῶτον θὰ ἀποδειχθῇ κατὰ πό-

σον ἢ διὰ τῶν λεγομένων συμπυκνωτῶν ἐπισώρευσις τῆς ἡλεκτρικῆς δυνάμεως εἶνε ἐφικτὴ πρὸς φωτισμὸν αἰθουσῶν, οἰκιῶν, μεγάρων καὶ πρὸς κίνησιν μικροτέρων συσκευῶν τῆς βιομηχανίας. Δήμαρχοι, ἐργοστασιάρχαι, ξενοδόχοι, θεατρῶναι, ἀρχιτέκτονες, διευθύνται σιδηροδρόμων, συνωστίζονται εἰς τὸν παράδεισον τοῦ Πράτερ, ἵνα μάθωσι τί φωτιστικὸν σύστημα εἶνε τὸ τελειότατον καὶ τὸ ἐκμεταλλευθῶσι.

*

Πλὴν τῆς λύπης καὶ τοῦ ἐξευτελισμοῦ, τὸν ὁποῖον ὑφιστάμεθα ἡμεῖς, μὴ ὑπάρχοντος ἑλληνικοῦ τμήματος ἐν τῇ Ἐκθέσει, ἐνῶ ὑπάρχει καὶ ρωσικὸν καὶ σουηδικὸν καὶ τουρκικὸν, διότι οὐδεμία κυβέρονσις, οὐδὲν ὑπουργεῖον τῆς παιδείας, οὐδεὶς πλούσιος ἰδιώτης ἐσκέφθη δι' ἐπιλογῆς ὑποτρόφων κατὰ εἰκοσάδας καὶ τριακοντάδας νὰ εἰσαγάγῃ τὰς ἐπιστήμας ἐν Ἑλλάδι, τὰ δὲ ὀκτὼ δέκατα τῶν πτωχῶν καὶ μίζερων καὶ γελοίων ὑποτροφιῶν δίδονται εἰς γαιδούρια, μὲ συμπάθειο, ἢ ἀγανάκτησις ἡμῶν διπλασιάζεται, διότι οὔτε ἔσπευσε μηχανικός τις ἐκ τῶν ἡμετέρων, ἢ ἀρχιτέκτων, ἢ δήμαρχος νὰ ἐπισκεφθῇ τὴν Ἐκθεσιν, ἐν ᾗ πρὸς τριῶν μηνῶν ἡμεῖς ἐφωνάξαμεν, φωνάζομεν καὶ θὰ φωνάζωμεν. Εἶνε αἰσχος ὁ ἀποκλεισμός ἡμῶν ἐκ τῶν ἐπιστημονικῶν πανηγύρεων, αἰσχος ἢ ἡμιμάθεια καὶ ἡ ἀγριότης καὶ ἡ ὀπισθοδρόμησις ἡμῶν, χάρις εἰς τὴν κατηραμένην πολιτικὴν καὶ τοὺς κακούργους κυβερνήτας!

* *

Μεταξὺ τῶν διεγειρότων ἐκπληξιν εἰς τοὺς ἐπισκέπτας, ἰδίως τὰς ἐπισκεπτρίας, εἶνε πλὴν τοῦ Ἡλεκτρικοῦ Μαγεύσιου, τὸ ὁποῖον τοῦτο ἔχει τὸ ἡλεκτρικὸν ὅτι ὁ καθρεπτοειδὴς ὄργανισμός του φωτίζεται δι' ἡλεκτρόφωτος. Τὸ σπουδαιότερον ὅμως εἶνε ἄλλο μαγευτικὸν ἐργαλεῖον, ἔχον μεγίστην ἐπιστημονικὴν σπουδαιότητα, ἢ ὑπὸ τῶν καθηγητῶν Γίλλιχ καὶ Ἀλτσούλ ἡλεκτρικὴ τεῖνδοχη καὶ παρ' αὐτῇ ἄλλο μαγευτικὸν σκεῦος, ὅπου ἐντὸς ὕδατος ἡλεκτρικῶς θερμαινόμενου βράζον ἕνα Τσαῖ καὶ αὐγὰ διὰ τοῦ ἡλεκτρισμοῦ! Τὸ πρᾶγμα εἶνε κατὰ τοῦτο σπουδαῖον, ὅτι ὁ ἡλεκτρισμός μεταβάλλεται εἰς θερμότητα, ἀρχὴ ἐπιστημονικὴ, ἥτις δυνατόν νὰ δημιουργήσῃ ἐπανάστασιν ἐν τε τῇ οἰκιακῇ καὶ τῇ κοινωνικῇ οἰκονομίᾳ. Ἄλλ' αἱ κυρίαὶ δὲν αἰχμαλωτίζονται διὰ τοῦτο μόνον ὑπὸ τοῦ ἡλεκτρισμοῦ, ἀλλ' ἐκεῖ κατωτέρω ἐν τῷ γερμανικῷ τμήματι θεῶνται ἐκστατικῶς Ραπτομηχανὴν ἐργαζομένην, διὰ μικρᾶς δυναμῆς ἡλεκτρικῆς χειρομηχανῆς, πανούσης οὕτω τῆς ποδοτυραννίης τῶν πτωχῶν ἐργατῶν καὶ πολλῶν Ἀθηναίων δεσποινῶν καὶ δεσποινίδων, εἰς ἃς προκαλεῖται βραδείαν, ἀπεπαισθητον κατ' ἀρχάς, ἐπαισθητὴν ὅμως μετὰ πάροδον χρόνου γιγνομένην σωματικὴν ζημίαν.

Ἄλλο ἐπιστημονικὸν περίεργον ἐν τῷ ἀγγλικῷ τμήματι εἶνε ἡ σκευασιά τοῦ Σιρ Οὐίλιαμ Θόμψων, δι' ἧς τηλεγραφήματα στελλόμενα διὰ τοῦ ὑποβρυχίου κάλω τὰ παραλαμβάνει τυπωμένα. Πλὴν τούτου ἡλεκτρικὰ ὠρολόγια, ἱατρικὰ ἐργαλεῖα, διὰ καταμέτρησιν τῆς οἰστικῆς τῆς ἀκοῆς ὡς καὶ τῆς ἐρεθισιμότητος τῶν μυῶν καὶ νεύρων, πιστότηριον τυπογραφικὸν κινούμενον διὰ τοῦ ἡλεκτρισμοῦ, ἢ διὰ τοῦ τηλεφώνου μεταβίβασις τῆς μουσικῆς, κλπ. κλπ.

Τὸ ἀξιοπεριεργότερον ὅμως ἐν τῇ Ἐκθέσει ἐξακολουθεῖ νὰ ᾖ τὸ δι' ἡλεκτρικοῦ ἐναύσματος πυροβόλον ὄπλον τοῦ Πίππερ. Ἡ κατασκευὴ αὐτοῦ θεωρεῖται ὅσον ἀπλῆ, τόσοσιν καὶ εὐφυής. Ἡλεκτρικὴ ἀνάφλεξις διὰ σκοποῦ: ἡλεκτρικὸς εἶνε γνωστὴ ἡδὴ ἢ τελειοποιήσις ὅμως τῶν συμπυκνωτῶν πρόκειται νὰ ἐφαρμοσθῇ νῦν καὶ εἰς τὰ πυροβόλα ὄπλα. Ὁ ἐφευρετὴς Πίππερ ἀναφλέγει τὴν ἐν τῷ φυσικῷ πυρίτιδα διὰ λεπτοτάτου ἐκ πλατίνης σύρματος, ὅπερ δι' ἡλεκτρι-

κοῦ ρεύματος καθίσταται διάπυρον. Τὸ ἡλεκτρικὸν ρεῦμα προμηθεύει μικρὸς τις συμπυκνωτῆρ, οὐχὶ μείζων σιγαροθήκης, τὸν ὁποῖον ὁ κυνηγὸς φέρει μαζύ του ἢ εἰς τὴν τσέπη του ἢ εἰς τὴν κυνηγετικὴν του τσάνταν. Ἀπὸ τοῦ συμπυκνωτῆρος τούτου—ὡς ἀπὸ πάσης ἡλεκτρικῆς πηγῆς—πηγάζουσιν δύο ἀγωγὰ σύρματα. Καὶ τὸ μὲν διευθύνεται μέχρι τοῦ δεξιοῦ ὤμου τοῦ κυνηγοῦ ὅπου προσαρμύζεται ἐπὶ τινος ἐκ χαλκοῦ σπαγοπλέγματος. Τὸ δὲ δευτέρον ἀγωγὸν ρεῦμα συνδέεται μετὰ χειροκτίου, οὗ ἢ ἐσωτερικὴ ἐπιφάνεια περιπλέκεται διὰ μεταλλικῶν νημάτων, τὸ δὲ χειροκτίον αὐτὸ φέρει ὁ κυνηγὸς εἰς τὴν ἀριστερὰν χεῖρα. Ἄμα ὡς σημαδεύσῃ ὁ κυνηγὸς, ἐντείνεται ἢ μεταλλόστρωτος ἀκτῆρις εἰς τὸ ἐπὶ τοῦ δεξιοῦ ὤμου χαλκοῦν σπαγοπλέγμα, ἐνῶ ἢ ἀριστερὰ χεῖρ διὰ τοῦ χειροκτίου περιβάλλει τὴν κάννην. Οὐχ ἤττον τὸ ἡλεκτρικὸν ρεῦμα τότε ἐγκλείεται ὅταν ὁ δάκτυλος τῆς δεξιᾶς ἐγγίσῃ τὴν σκανδάλην. Τότε τὸ ρεῦμα ἀπὸ τοῦ συμπυκνωτῆρος διευθύνεται πρὸς τὸν ὤμον καὶ διὰ τινος κεντρικοῦ ἀμοῦ πρὸς τὸ ἐκ πλατίνης σύρμα, τὸ ὑπὸ τῆς πυρίτιδος περιτριγυρισμένον. Διὰ τῶν φυσικῶν τῶν ρεῦμα ὠθεῖται εἰς τὴν κάννην τὴν συναρτωμένην μετὰ τοῦ μεταλλοπλόκου χειροκτίου. Τὸ δὲ χειροκτίον εἶνε συνδεδεμένον μετὰ τῆς ἡλεκτρικῆς τσέπης, ἦτοι τοῦ συμπυκνωτῆρος.

Τὸ ὄπλον τότε μόνον ἐκπυροσκορεῖ, ὅταν λάβῃ τὴν θέσιν αὐτὴν ὁ κυνηγὸς. Οὕτω διὰ τοῦ ἡλεκτρικοῦ ὄπλου ἀποφεύγει ὁ κυνηγὸς τὰ συνήθη δυστυχήματα τῆς ἐξ ἑαυτοῦ ἐκπυροσκορήσεως ἕνεκα τυχαίων παραλείψεων ἢ προσκρούσεων τῶν ὄπλων.

* *

Μετὰ τὸ ἡλεκτρικὸν ὄπλον μὴ ἐκπλαγῆτε πολὺ ἐάν σᾶς ἀναφέρωμεν ἡλεκτρικὴν ἀκάνον, ἀγγλικῆς καὶ αὐτὴν ἐφευρέσεως κατασκευάσμα Ἀποθηκευτικῆς Ἑταιρίας δι' ἡλεκτρικῶν δυνάμεων. Ἡ λέμβος αὕτη θὰ ἐπιδεικνύῃ τὰ μυστικὰ τῆς κάλλη ὄχι βέβαια ἐντὸς τῆς Ἐκθέσεως, διότι ἢ Ἐκθεσις φερεῖται ἐνὸς Δαμασκηνῶ, ἀλλ' εἰς τὸν Δουναβίον. Ἡ ἀκάνος αὕτη, ἔχει μῆκος 60 ποδῶν ἀγγλικῶν καὶ πλάτος ἐξ, διανύει δὲ ὀκτὼ ἀγγλικὰς λεύγας τὴν ὥραν. Οἱ συμπυκνωτῆρες εἶνε ὑπὸ τὰ καθίσματα, προμηθεύοντες αὐτὴν δι' ἡλεκτρικῆς δυνάμεως δι' ἐξάωρον πλοῦν. Συγχρόνως διὰ τοῦ βάρους τῶν ἀναπληροῦσι τὴν ἀναγκαίαν σαβοῦραν. Ἐντὸς τῆς ἀκάτου ὑπάρχει δυναμομηχανὴ συστήματος Σίμενς. Ἐπὶ δὲ τῆς παραδουναβίου ὄχθης πλησίον τῆς γεφύρας εἶνε τοποθετημένη μηχανὴ δώδεκα ἵππων δυνάμεως χάριν τῆς λειτουργίας τῆς δυναμομηχανῆς. Αὐτὰ διὰ σήμερον.

Ραχοσυλλέκτης.

ΤΗΛΕΓΡΑΦΗΜΑΤΑ Πρακτορεῖον Χαδᾶ

Παρίσιοι, 5 Σεπτεμβρίου. Ὁ μαρκήσιος Τζῶγγ, πρεσβευτὴς τῆς Κίνας ἀφίκετο εἰς Παρίσιους, ὅπως ἐξακολουθήσῃ τὰς πρὸς διακανόνισιν τοῦ τονκηνεῖου ζητήματος διαπραγματεύσεις.

Σόφια, 5 Σεπτεμβρίου. Ὁ ἡγεμὼν τῆς Βουλγαρίας ἐξέδωκε προκήρυξιν ἐν ἣ ὀηλοῖ ὅτι σχηματίζει ἐπιτροπὴν, εἰς ἣν ἀνατεθήσεται ἢ σύνταξις Συντάγματος, ὑποβληθισομένης τὴν συζήτησιν εἰδικῆς συνελεύσεως.

Κοπενάγη, 5. Ὁ Τσάρος ἀπεδέξατο τὸν νέον ὄργανισμὸν τοῦ ρωσικοῦ ἵππικοῦ.

Πόρτ-Σαῖδ, 5. Ἡ κάθαρις ἤρθη ἐν τῇ πόλει ἡμῶν. ἢ ἐλευθερὰ συγκοινωνία ἀποκατέστη ἐν τῇ διώρυγι.